

FITXA IDENTIFICATIVA**Dades de l'Assignatura**

Codi	33469
Nom	Educació per a la sostenibilitat
Cicle	Grau
Crèdits ECTS	4.5
Curs acadèmic	2021 - 2022

Titulació/titulacions

Titulació	Centre	Curs	Període
1306 - Grau d'Educació Social	Facultat de Filosofia i Ciències de l'Educació	4	Primer quadrimestre

Matèries

Titulació	Matèria	Caràcter
1306 - Grau d'Educació Social	261 - Intervenció Socioeducativa II	Optativa

RESUM

L'Educació per a la Sostenibilitat, es dirigeix a la formació de professionals compromesos amb la sostenibilitat, la qual cosa requerirà la generació d'esquemes formatius que integren el medi ambient natural i social en l'activitats professionals dels titulats universitaris, així com l'aplicació de nous instruments pedagògics per a facilitar (mediar) l'adquisició de les competències que un desenvolupament humà ambiental i socialment sostenible requereix.

La problemàtica ambiental va començar a ser, no sols una qüestió política i social, sinó també educativa a la fi dels anys seixanta; el desenvolupament de l'educació ambiental com a nou àmbit de reflexió i acció educatives, ha experimentat una notable emergència de fenòmens nous que han configurant graus creixents de complexitat sobre el seu objecte d'estudi.

La sostenibilitat és un concepte que transcendeix al propi concepte de medi ambient, ja que inclou no solament la cerca de la qualitat ambiental, sinó també l'equitat, la inclusió i la justícia social. Aquestes qüestions apareixen reflectides com a prioritats en la planificació dels programes i activitats a desenvolupar per a aconseguir els Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS) amb l'Agenda 2030, que els agrupa en cinc àmbits o "5 P", la P Persones, la P de Planeta, la P de Prosperitat, la P de Pau i la P de Pactes o Aliances. Juntament amb "Educació per a tots" l'Agenda Mundial de l'Educació 2030: "Cap a una educació inclusiva i equitativa de qualitat i un aprenentatge al llarg de la vida per a tots" que contribueix a impulsar progressos significatius en l'àmbit de l'educació i el Programa d'Acció Global / Mundial (GAP) d'Educació per al Desenvolupament Sostenible, són iniciatives globals d'educació per a la sostenibilitat.

Davant el repte de la sostenibilitat, l'Educació per a la Sostenibilitat s'estableix en l'àmbit d'actuació de l'educació formal, no formal i informal, aplicant diferents tipus de racionalitat: la racionalitat "teòrica"; la racionalitat "pràctica"; i la racionalitat "ètica".

CONEIXEMENTS PREVIS

Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació

No heu especificat les restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

Altres tipus de requisits

COMPETÈNCIES

1306 - Grau d'Educació Social

- Que els estudiants hagen demostrat posseir i comprendre coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé descansa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda del seu camp d'estudi.
- Que els estudiants sàpien aplicar els seus coneixements al seu treball o vocació d'una forma professional i posseïsquen les competències que solen demostrar-se per mitjà de l'elaboració i defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seua àrea d'estudi.
- Que els estudiants tinguen la capacitat d'arreglar i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seua àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguen una reflexió sobre temes rellevants d'índole social, científica o ètica.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants hagen desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per a emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Capacitat d'anàlisi i síntesi.
- Capacitat d'organització i planificació.
- Capacitat de comunicació professional oral i escrita en les llengües pròpies de la Universitat de València.
- Capacitat d'utilització de les TIC en l'àmbit d'estudi i en el context professional.
- Capacitat de gestió de la informació.
- Capacitat de resolució de problemes i presa de decisions.

- Capacitat crítica i autocrítica.
- Capacitat de treballar en equips multi- i interdisciplinaris.
- Capacitat per a integrar-se i comunicar-se amb experts d'altres àrees i en diferents contextos.
- Reconeixement i respecte per la diversitat i foment de la interculturalitat.
- Capacitat per a desenvolupar, promoure i dinamitzar habilitats de comunicació interpersonal.
- Compromís ètic actiu amb els drets humans, la igualtat entre homes i dones i la sostenibilitat.
- Capacitat d'aprenentatge autònom al llarg de la vida.
- Capacitat d'adaptació a situacions noves.
- Desenvolupament de la innovació i la creativitat en la pràctica professional.
- Iniciativa i esperit emprenedor.
- Capacitat per a reconèixer i valorar els processos afectius.

RESULTATS DE L'APRENTATGE

L'educador social ha de ser capaç amb la superació d'aquesta matèria d'analitzar la problemàtica socioambiental causant de la insostenibilitat del desenvolupament; construir i desenvolupar coneixements, procediments i estratègies per a propiciar un Desenvolupament Humà Sostenible; desenvolupar actituds favorables cap al Medi Ambient i la sostenibilitat del desenvolupament, des de l'òptica d'una ètica soci-ambiental; potenciar àmbits d'investigació i àrees professionals que promoguen l'educació per al desenvolupament humà ambiental i socialment sostenible.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1.

Especificació de continguts de la unitat
Significació de la problemàtica socio-ambiental

Models teòric-metodològics en educació socio-ambiental

De l'educació ambiental a l'educació per a la sostenibilitat

L'educació per a la sostenibilitat en el àmbit de les institucions educatives

L'educació per a la sostenibilitat en l'àmbit de la família y las organitzacions de la societat civil

VOLUM DE TREBALL

ACTIVITAT	Hores	% Presencial
Classes de teoria	30,00	100
Pràctiques en aula	15,00	100
Assistència a esdeveniments i activitats externes	5,00	0
Elaboració de treballs en grup	10,00	0
Elaboració de treballs individuals	10,00	0
Estudi i treball autònom	10,00	0
Lectures de material complementari	10,00	0
Preparació d'activitats d'avaluació	3,00	0
Preparació de classes de teoria	10,00	0
Preparació de classes pràctiques i de problemes	2,00	0
TOTAL	105,00	

METODOLOGIA DOCENT

La metodologia a seguir combinarà, en funció de la mena d'activitat realitzada (classe teòrica, classe pràctica, tutoria) les següents modalitats de treball: exposició del professor, aprenentatge cooperatiu, exposició de l'alumnat, debats, comentari de textos, activitats en grup, etc.

Classes teòriques: Es dedicaran a l'anàlisi, estudi i comprensió dels conceptes fonamentals inclosos en el programa de l'assignatura. Els conceptes i teories més complexos seran explicats pel professorat i en tots ells es realitzaran, en la mateixa sessió, exercicis i activitats complementàries per part dels alumnes/as per a facilitar la seua comprensió.

Classes pràctiques: Els alumnes/as rebran materials de pràctiques amb les activitats a treballar individual / en grup, que estaran en relació amb els continguts treballats a nivell teòric.

Consistiran, en l'anàlisi de casos pràctics, cerca d'informació en diferents mitjans, comentari de text, visionat i anàlisi de vídeos, elaboració de Projectes, etc. Algunes d'aquestes activitats s'exposaran i analitzaran a nivell de grup-classe.

AVALUACIÓ**Sistema d'avaluació de l'assignatura**

L'avaluació constarà de quatre parts diferenciades:

Avaluació inicial: Mitjançant qüestionari i/o tasca en la qual es valoraran els coneixements bàsics previs sobre la matèria.

Avaluació contínua

a) Mitjançant portfoli que integrarà les produccions de l'estudiant al llarg del procés d'aprenentatge: síntesi de lectures, assajos, qüestions, activitats pràctiques, resolució de problemes, elaboració de projectes i programes, treballs cooperatius, etc.

La part pràctica, es realitzarà en grup i/o individualment, i el seu valor serà del %de la nota final que figura a la guia docent de cada professor/a.

b) Exposició per grups d'un programa d'Aprenentatge Servei. Es tindrà en compte l'originalitat del programa, l'exploració i detecció de necessitats reals sobre les quals es basa el servei, la claredat en el disseny del programa i en l'exposició en classe d'aquest.

El disseny del programa, constarà almenys dels següents apartats:

1. Presentació del programa i justificació d'aquest, d'acord amb les necessitats detectades en la comunitat (barri, població, institució o organisme...).
2. Exposició dels objectius del servei i dels objectius d'aprenentatge vinculat al servei.
3. Mètodes o instruments per a avaluar el servei i l'aprenentatge obtingut a través d'aquest.

El valor d'aquest apartat serà del % de la nota final que figura a la guia docent de cada professor/a. Les exposicions es realitzaran en les últimes classes del curs.

Avaluació final: Mitjançant prova final oral o escrita de caràcter teoricopràctic en la qual l'estudiant demostre el domini de les competències específiques de la matèria.

La prova escrita individual es realitzarà en les dates que es determinen oficialment. En aquesta prova, l'estudiant haurà de contestar a una sèrie de preguntes de caràcter teòric sobre els continguts explicats en classe, les lectures realitzades, els aspectes treballats en els casos pràctics, reflexió sobre la matèria. Aquesta prova valora el domini conceptual i tècnic de la matèria, tindrà el valor del % de la nota final que figura a la guia docent de cada professor/a.

Autoavaluació de l'estudiant: valoració, per part de l'estudiant, del procés i resultats de l'aprenentatge, que podrà servir al professorat per a matisar la qualificació, atesa la maduresa i capacitat autocrítica de l'estudiant.

Criteris d'avaluació

Teoria

- Domini de la terminologia específica i precisió conceptual.
- Claredat en l'exposició escrita i capacitat de síntesi.
- Exposició ordenada, sistemàtica i documentada dels continguts de la disciplina.

- Elaboració personal, crítica i fonamentada de l'apré.
- Correcció gramatical i sintàctica de l'expressió.

Pràctiques

- Assistència a classe
- Participació activa, compromís i interés
- Qualitat dels treballs presentats: adequació als conceptes teòrics explicats, elaboració, originalitat, incorporació d'informació addicional, etc.
- Compliment dels terminis de lliurament establits.
- Claredat de l'exposició, organització de les idees, capacitat de síntesi.
- Riquesa, originalitat i pertinència de les idees i opinions personals.

Avaluació en condicions de no “presencialitat”: L'alumnat que no puga assistir regularment a classe s'haurà de posar en contacte amb els professors/as de l'assignatura durant les dues primeres setmanes del quadrimestre, exposant i justificant la seua opció i la seua impossibilitat de cursar l'assignatura amb normalitat. Així mateix, l'objectiu de l'entrevista amb el professorat és especificar el pla de treball alternatiu (consultar la guia docent de cada professor/a).

Nota important: Per a aprovar de l'assignatura i poder aplicar les mitjanes o percentatges dels diferents exercicis, és necessari superar o aprovar cadascun d'ells, obtenint almenys el 50% de les puntuacions assignades a cada activitat, siga teòrica o pràctica. Aquest criteri s'aplicarà tant a l'alumnat d'opció presencial com el d'opció no presencial.

REFERÈNCIES

Bàsiques

- Referència b1: Aznar-Minguet, P. y Ull, M. A. (2012). La responsabilidad por un mundo sostenible: propuestas educativas a padres y profesores. Bilbao: Desclee des Brower.
- Referència b2: Murga, M. A. (2013). Desarrollo sostenible. Problemáticas, agentes y estrategias. Madrid: UNED y Mc Graw Hill.
- Referència b3: Novo, M. (2003). Bases éticas, conceptuales y metodológicas. Madrid: Universitat.
- Referència b4: Novo, M. (2009). El desarrollo sostenible. Su dimensión ambiental y educativa. Madrid: Editorial Humanitas.

Complementàries

- Referència c1: Benayas, J. y Gutiérrez, J. (2004). La investigación en educación ambiental en España. Madrid: Ediciones Medio Ambiente.
- Referència c2: Caride, J.A. y Meira, P.A. (2001). Educación ambiental y desarrollo humano. Barcelona: Ariel.
- Referència c3: Escolano, A. (Coord.) (2007). Cambio educativo y cultura de la sostenibilidad. Valencia: Tirant lo Blanch.
- Referència c4: Hart, R. A. (2001). La participación de los niños en el desarrollo sostenible. Barcelona: Pau Education.
- Referència c5: Morin, E. (2003). Educar en la era planetaria. Barcelona: Gedisa.
- Referència c6: Novo, M. (2010). Despacio, despacio 20 razones para ir más lentos por la vida. Barcelona: Obelisco.
- Referència c7: Novo, M. (2017). El éxito vital. Apuntes sobre el arte del buen vivir. Barcelona: Kairós.
- Referència c8: UNESCO (2015). Replantear la Educación. Hacia un bien común mundial. París: UNESCO. Disponible en: <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000232697>
- Referència c9: UNESCO (2017a). Educación para los Objetivos de Desarrollo Sostenible. Objetivos de aprendizaje. París: UNESCO.
- Referència c10: UNESCO (2017b). Orientaciones sobre la ciencia de la sostenibilidad en la investigación y la educación. 2017/SC/SHS/1. Disponible en: https://en.unesco.org/sites/default/files/sus_guidelines_spanish_f_0.pdf
- Referència c11: UNESCO (2017c). La educación transforma vidas. París: UNESCO. Disponible en: <http://unesdoc.unesco.org/images/0024/002472/247234s.pdf>

ADDENDA COVID-19

Aquesta addenda només s'activarà si la situació sanitària ho requereix i previ acord del Consell de Govern

1.- Continguts

Es mantenen tots els continguts inicialment programats en la guia docent

2.- Volum de treball i planificació temporal de la docència

La guia docent preveia 45 hores de classes teòrico/pràctiques presencials, així com 60 hores no presencials d'assistència a esdeveniments i activitats externes, treball en grup, treball individual, estudi autònom, lectures, preparació de classes i preparació d'avaluació.

Les activitats presencials es reorganitzen aprofitant diversos formats virtuals en què es prima la qualitat dels continguts i la interacció entre els estudiants i amb les professores. Així, s'utilitzaran videoconferències sincròniques, asincròniques i presentacions. Es mantenen les tutories per mitjà de comunicació telemàtica amb l'alumnat a través de correu electrònic i Aula virtual. D'altra banda, es podran obrir fòrums de debat sobre les lectures i continguts dels temes i s'habilitaran tasques pautades en aula virtual.

Per tant, el volum del treball es distribuïx de la manera següent:

Classes teòriques virtuals: 30

Classes pràctiques virtuals: 15

Assistència a esdeveniments i activitats externes virtuals: 60

3.- Metodologia Docent

- . Es pujaran a l'Aula Virtual materials per a comprendre cada un dels continguts, sent els mateixos ja previstos en la guia original per a la docència presencial i completant-los amb més documents.
- . Es proposaran activitats per Aula Virtual per mitjà de creació de tasques que han de completar en funció dels temps acordats.
- . Es realitzaran videoconferències síncrones i asíncrones en l'aula virtual utilitzant com a suport principal Blackboard Collaborate.
- . Es podran pujar a l'Aula Virtual transparències.
- . Es podrà potenciar la utilització del fòrum de l'aula virtual per a debatre sobre continguts de l'assignatura.
- . Es mantindran les tutories virtuals a través del correu electrònic, complementades amb videoconferències si fóra necessari.
- . S'intercanviaran correus electrònics amb el delegat de la classe per a conèixer la visió general del grup, així com dubtes y/o reflexions.
- . Es comprovarà que tots els estudiants disposen de mitjans per a treballar virtualment i si es detecta alguna dificultat es podrà resoldre de manera individual.

4.- Avaluació

S'adaptarà l'avaluació de les exposicions, la participació presencial en les activitats de classe i l'examen a el format virtual.

S'incrementarà la preparació de les activitats realitzades per l'alumnat de manera autònoma a partir de la lectura de materials, exposicions i debats en l'aula virtual, així com de la prova escrita on-line. Tant en les pràctiques com en la prova, l'alumnat ha de demostrar el domini i capacitat de síntesi dels continguts teoricopràctics sobre la matèria a partir dels materials pujats a l'aula virtual i que considerin pertinents en un temps limitat per a això. S'afavorirà en tot moment el treball col·laboratiu entre estudiants, de manera que durant el període de classes hi hagi relació amb els companys i companyes i amb el professorat.